

การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมจากห้องเรียนสู่โลกกว้าง : กรณีศึกษา โครงการเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียน ณ ประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย Activity Based Learning: The Case Study of English Language Skills Enhancing Project for Students at Singapore and Malaysia

สุวิมล สพฤกษ์ศรี*
โชคชัย เตโช

บทคัดย่อ

การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม เป็นวิธีการสอนแบบใหม่ ที่พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความพร้อมในการเรียนรู้ มีความพร้อมในการใช้ชีวิต บทความนี้นำเสนอกรณีศึกษาโครงการเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน ณ ประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย ซึ่งจัดโดยโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา) ในรูปแบบของบทความ นำเสนอการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดครั้งต่อไป

Activity based learning is the new teaching method to develop 21 century skills for students. This journal is a case study of English language skills enhancing project for students at Singapore and Malaysia designed by The Demonstration School of Silpakorn University (Early Childhood and Elementary) in the journal form for presenting the English learning thru activity as a data base for the future project.

บทนำ

"What year are you preparing your students for? 1973 ?1995 ? Can you honestly say that your school's curriculum and the program you use are preparing your students for 2015 or 2020? Are you even preparing them for today. (Heidi Hayes Jacobs 2010 : 1)"

จากข้อความดังกล่าว ของ เจคอบ(Jacobs 2010 : 1) ทำให้เราในฐานะผู้สอนพึงตั้งคำถามกับ

ตัวเองว่า ผู้สอนเตรียมนักเรียนเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้เพียงแค่วันนี้ เดี่ยวนี้ หรือ เตรียมเด็ก ให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และเกิดทักษะการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 พร้อมในการดำรงชีวิตแล้วหรือยัง ?

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการเรียนรู้ทักษะ มิใช่การเรียนรู้เนื้อหาให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านการเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Learning by Doing) มีทักษะในการทำกิจกรรม

* อาจารย์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา)

ต่างๆ รวมไปถึงทักษะชีวิต ก้าวข้ามสาระวิชา ไปสู่การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิด “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” บทบาทสำคัญของผู้สอน คือ ต้องตื่นตัวและเตรียมพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตในโลกที่เปลี่ยนไป การเรียนนั้นผู้เรียนต้องเป็นผู้ลงมือทำด้วยตนเอง มีการเรียนรู้เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการครูไม่ได้เป็นผู้ที่เป็นผู้สอน (Instructor) แต่ต้องเป็นผู้ฝึก (Coach) และผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ครูต้องเตรียมคนออกไปให้เป็น ผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ (Knowledge Worker) และ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Person) โดย ทักษะที่สำคัญที่ทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่ระดับอนุบาล มหาวิทยาลัยจนถึงตลอดชีวิตคือ ทักษะ 3R และ 4C โดย 3R ได้แก่ การอ่าน (Reading), การเขียน (Writing) และ คณิตศาสตร์ (Arithmetic) 4C ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) การสื่อสาร (Communication) การร่วมมือ (Collaboration) และ ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) (วิจารณ์ พานิช 2555 :15 ,ศิริวรรณ วณิชพัฒน์ 2558 :23) จึงเกิดคำถามว่า เราพัฒนานักเรียนให้มีลักษณะและ คุณลักษณะเหมาะกับโลกยุคใหม่แล้วหรือยัง

แนวคิดหลักสี่เสาหลักการศึกษา (ราชบัณฑิตยสถาน 2555 :233) เป็นอีกแนวคิดหนึ่ง ในการสร้างห้องเรียนแห่งอนาคตให้กับผู้เรียน ครูพึงระลึกเสมอว่าเมื่อจัดการเรียนการสอน หรือ จัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนผู้เรียนต้องเกิดประโยชน์สูงสุด และเกิดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

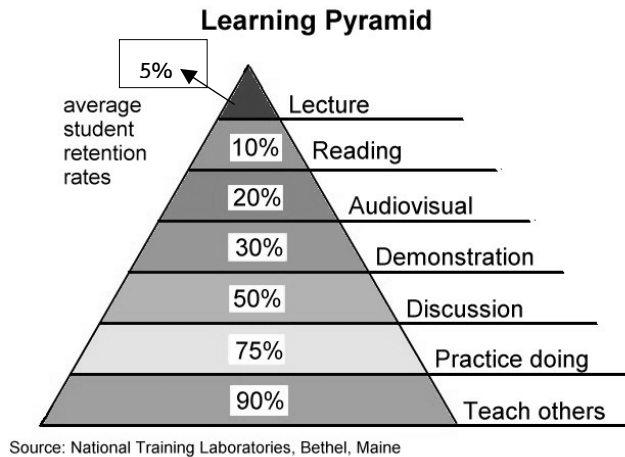
1. การเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to Know) เป็นการเรียนที่ผสมผสานความรู้ทั่วไประหว่างความรู้ใหม่ ในเรื่องต่าง ๆ อย่างละเอียดลึกซึ้ง และยังหมายรวมถึง การฝึกฝนวิธีเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต การเรียนรู้จะเป็นการผสมผสานความรู้ ทั่วไประหว่างความรู้รวมถึงฝึกฝนในวิธีการเรียนรู้เพื่อที่จะใช้ประโยชน์จากการศึกษาไปตลอดชีวิต

2. การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง (Learning to Do) เป็นการเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคลสามารถรับมือ กับสถานการณ์ต่าง ๆ และปฏิบัติงานได้ เป็นการเรียนรู้ โดยอาศัยประสบการณ์ต่าง ๆ ทางสังคมและในการ ประกอบอาชีพ ไม่เพียงแต่มีความชำนาญด้านวิชาชีพ เท่านั้นแต่จะต้องสามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ และปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะได้

3. การเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน (Learning to Live Together) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ มีส่วนร่วมและร่วมมือกันในงานต่าง ๆ กับผู้อื่น ได้โดยสอนให้ผู้เรียนรู้ว่ามีมนุษย์มีความแตกต่าง สอน ให้ตระหนักว่าคนเรามีความคล้ายคลึงกันและต่าง ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นเด็กที่มีความ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น จะเป็นการเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคล เข้าใจผู้อื่นและตระหนักดีว่า มนุษย์เราจะต้องพึ่งพา อาศัยกัน ดำเนินโครงการร่วมกันและเรียนรู้วิธีแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งต่าง ๆ โดยตระหนักในความแตกต่าง หลากหลาย ความเข้าใจอันดีต่อกันและสันติภาพ

4. การเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to Be) มนุษย์ต้องสามารถพัฒนาความคิดอย่างอิสระเสรี ด้วยวิจารณญาณและดุลพินิจของตนเองเพื่อที่จะได้ กำหนดว่าต้องดำเนินการอย่างไรเมื่อต้องเผชิญกับ สถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต เป็นการเรียนรู้ที่ช่วยให้ บุคคลสามารถปรับปรุงบุคลิกภาพของตนได้ดีขึ้น ดำเนินงานต่าง ๆ โดยอิสระยิ่งขึ้น มีดุลพินิจ และความ รับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น

นอกจากนี้แล้ว การออกแบบการจัดการ เรียนรู้ มีความสำคัญมากเช่นกัน ผลการวิจัยของ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ตีพิมพ์ในวารสาร Harvard Business Review แสดงให้เห็นถึงคำร้อยละจาก การจัดกิจกรรมที่ต่างกันแต่ละอย่าง โดยกิจกรรมที่ ต่างกันจะทำให้เราจดจำสิ่งที่ได้การเรียนรู้ต่างกัน

แผนภาพที่ 1 : พีระมิดแห่งการเรียนรู้

จากแผนภาพที่ 1 พบว่า การเรียนในห้องเรียน (Lecture) นั่งฟังบรรยาย เกิดประโยชน์ เพียงร้อยละ 5 การอ่านด้วยตัวเอง (Reading) จะจำได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10 การฟังและได้เห็น (Audiovisual) เช่น การดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ จำได้ร้อยละ 20 การได้เห็นตัวอย่าง (Demonstration) จะช่วยให้จำได้ร้อยละ 30 การได้แลกเปลี่ยนพูดคุยกัน (Discussion) เช่น การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กันในกลุ่ม จะช่วยให้จำได้ถึงร้อยละ 50 การได้ทดลองปฏิบัติเอง (Practice doing) จะจำได้ถึงร้อยละ 75 การได้สอนผู้อื่น (Teaching) เช่น การติว หรือการสอน จะช่วยให้จำได้ถึง ร้อยละ 90

กลุ่มแรกใช้ชื่อว่า การสอนแบบดั้งเดิม (Traditional Passive) ซึ่งประกอบด้วย การบรรยาย การอ่าน การได้ดูและได้ยินเสียง การสาธิตทำให้ดู เป็นการเรียนรู้ที่เริ่มจากคนอื่น แล้วนำมาให้เราเป็นวิธีที่คนเข้าใจเรื่องนั้นนำความรู้เรื่องนั้นเอามาถ่ายทอดให้เรา คล้ายๆ การเรียนสิ่งที่ตกผลึก วิเคราะห์มาแล้วระดับหนึ่ง ผู้เรียนเป็นผู้รับรู้นอกจากแบบการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Learning)

ส่วนกลุ่มที่ 2 เป็นการสอนแบบกลุ่ม (Teaming Active) ซึ่งประกอบด้วย การพูดคุยกันใน

กลุ่มย่อย การลงมือปฏิบัติ และการได้ถ่ายทอดสิ่งที่ทำได้ให้คนอื่น เป็นการเรียนรู้ที่ต้องทำความเข้าใจด้วยตนเอง แล้วสะท้อนออกมาด้วยการปฏิบัติ เป็นการเรียนแบบเข้าใจข้างในตัวเองก่อนแล้วถึงจะถ่ายทอดให้คนอื่น หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการเรียนแบบค่อยๆ ตกผลึกสิ่งที่เห็น สิ่งที่สังเกตแล้วมาปะติดต่อกันเป็นแนวคิด หรือหลักการ เป็นการเรียนแบบนิรนัย (Deductive Learning)

กลุ่มหลังนี้ได้ข้อสรุปว่า มีประสิทธิภาพของการเรียนรู้ดีกว่า หมายถึงระดับความลึกของการเข้าใจในเรื่องใด เรื่องหนึ่งในระดับที่ลึกกว่า (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2554: ออนไลน์)

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ก้าวข้ามสาระความรู้ไปสู่ทักษะได้นั้น เราต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้เป็นลักษณะการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม ได้เห็นประโยชน์ เห็นความสำคัญของการนำไปใช้ แต่ในประเทศเราส่วนใหญ่ยังคงเกิดวัฒนธรรมในการเรียนรู้ ในกลุ่มที่ 1 คือ การสอนแบบดั้งเดิม (Traditional Passive) ในฐานะผู้สอนมีหน้าที่หลักในการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้และสามารถนำไปใช้ได้จริง

ทักษะสำคัญ ภาษาอังกฤษกับเด็กระดับประถมศึกษา

ภาษาอังกฤษกับคนไทย ถือว่าเป็นยาขมหม้อใหญ่ ทำไมคนไทยถึงพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ หรือใช้ภาษาอังกฤษไม่คล่อง ทั้งๆ ที่คนไทยส่วนใหญ่อ่านภาษาอังกฤษกันมาอย่างน้อย 15 ปี ตั้งแต่อนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และบางครั้งเรียนต่อจนถึงมหาวิทยาลัย แต่ประเทศที่เคยเป็นเมืองขึ้นอย่าง อินเดีย สิงคโปร์ มาเลเซีย หรือฟิลิปปินส์พูดภาษาอังกฤษได้ดีกว่าคนไทย ทุกวันนี้ประเทศเหล่านี้ใช้ภาษาของตน กับภาษาอังกฤษร่วมกัน การที่คนไทย โดยเฉพาะเด็กๆ ในระดับประถมศึกษา จะเก่งภาษาอังกฤษ หรือพัฒนาภาษาอังกฤษ ซึ่งถือเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 นั้น ควรมีคุณสมบัติหรือลักษณะประกอบกันดังต่อไปนี้ (ธีรวิทย์ ภิญโญณัฐกานต์ : 2550)

1. ผู้สอนหรือครู-อาจารย์ จะต้องมีความรู้ดี มีวิธีถ่ายทอดที่ดี และเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นอย่างดี รวมทั้งทำตัวเป็นแบบอย่างและแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนด้วย

2. ผู้เรียนหรือนักเรียน จะต้องให้ความสนใจทุกเท หมันฝึกฝน ทำแบบฝึกหัดอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอเรียนอย่างตั้งใจมีเป้าหมาย และประเมินความก้าวหน้าของตนเองเป็นระยะๆ

3. สิ่งแวดล้อม หมายถึง บรรยากาศและอุปกรณ์ในการเรียนรู้ ได้แก่ หลักสูตร เอกสาร การเรียนการสอน เทคโนโลยีการเรียนรู้รอบๆ ตัวของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้จะต้องดี มีคุณภาพและช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง นักภาษาศาสตร์ประยุกต์ได้จัดแนวคิดในการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของภาษาตามความเชื่อทางด้านจิตวิทยา ภาษาศาสตร์มานุษยวิทยา และสังคมวิทยา เป็น 4 แนวคิด ดังนี้

1. แนวคิดกลุ่มประจักษ์นิยม (Empiricist) หรือกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) เป็นกลุ่มที่รับแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม

ที่เน้นการตอบสนองต่อสิ่งเร้า และ แนวคิดทฤษฎีกลุ่มโครงสร้างที่เชื่อว่าภาษาเป็นเรื่องของนิสัยและความเคยชิน ประเด็นสำคัญของ แนวคิดนี้คือ

1.1 ภาษาคือภาษาพูด มิใช่ภาษาเขียน เพราะใช้ภาษานั้นเริ่มต้นจากการพูด เด็กจะเรียนรู้ภาษาพูดก่อนการเลียนแบบจากผู้ใหญ่ ในการสอนควรเริ่มสอนจากการฟัง-พูดก่อน

1.2 ภาษาเป็นเรื่องของนิสัยและความเคยชินที่จะต้องมีการฝึกฝนจนสามารถใช้ ภาษาได้อย่างอัตโนมัติ ในการสอนจึงควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีการฝึกพูดเลียนแบบผู้สอนบ่อยๆ จนจำและสามารถนำมาใช้พูดตอบได้

1.3 ภาษาแต่ละภาษามีโครงสร้างที่แตกต่างกัน ในการสอนจึงควรเตรียมบทเรียน ทั้งในด้านการออกเสียง โครงสร้างทางไวยากรณ์ และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาให้มากโดยเฉพาะในส่วนที่แตกต่างกัน

2. แนวคิดกลุ่มเหตุผลนิยม (Rationalist) เป็นกลุ่มที่รับแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นการปรับปรุงแบบโครงสร้างของความรู้ที่ติดตัวมา และแนวคิดจากทฤษฎีภาษาศาสตร์กลุ่ม ไวยากรณ์บริวารที่เชื่อว่าเด็กมีความสามารถที่จะเข้าใจภาษาได้โดยไม่เคยได้ยินมาก่อน เนื่องจาก ภายในสมองมีกลไกที่จะวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างกฎเกณฑ์การใช้ภาษาขึ้นได้ ประเด็นสำคัญของ แนวคิดนี้คือ

2.1 ภาษาเป็นเรื่องของกฎเกณฑ์ มนุษย์สามารถสร้างประโยคต่างๆ จากเกณฑ์ที่มีอยู่ขึ้นใช้ได้อย่างไม่จำกัด ในการสอนจึงควรสอนให้ผู้เรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษาเพื่อจะได้มีพื้นฐานในการสร้างประโยคด้วยตนเอง

2.2 ไวยากรณ์ของทุกภาษามีลักษณะสากล มีโครงสร้างพื้นฐานที่คล้ายกัน กล่าวคือ ประโยคแต่ละประโยคสามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างด้วยกฎการบริวาร ในการสอนจึงควรสอนให้ผู้เรียนมีความรู้สามารถวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคที่พบเห็นจนได้ความหมายที่แท้จริง

2.3 มนุษย์มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ในการสอนจึงควรสอนให้ผู้เรียนได้เข้าใจภาษา มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับภาษาและการสื่อ ความหมายให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ก่อน แล้วจึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกแสดงออก

2.4 การเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล เป็นพฤติกรรมการสะสมความรู้จนสามารถใช้ความรู้นั้นแสดงออกทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการสอนจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น ชักถามจนเกิดความเข้าใจ สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสิ่งที่รู้แล้ว เข้าเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ต่อไป และการเรียนรู้จะมีผลมากขึ้นหากผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง

3. แนวคิดเพื่อการสื่อสาร (Communication Approach) เป็นแนวคิดที่เน้นความรู้ ความสามารถในการติดต่อสื่อสารของบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ โดยเชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาเป็น ลักษณะเฉพาะที่ติดตัวมา เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในสมอง และเชื่อว่าภาษาเป็นเรื่องของ กฎเกณฑ์ มนุษย์จึงต้องมีความรู้ความสามารถทางภาษาก่อนที่จะแสดงพฤติกรรมทางภาษา ประเด็นสำคัญของแนวคิดนี้คือ

3.1 ความรู้ความสามารถทางภาษา (Linguistic Competence) เป็นศักยภาพทาง ภาษาของบุคคลก่อนใช้ภาษาในลักษณะที่ต้องการ เช่น ฟัง พูด อ่าน หรือเขียน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ความรู้เกี่ยวกับภาษา และความสามารถที่จะนำความรู้ความสามารถที่บุคคลมีอยู่ มาใช้ให้เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ การแสดงพฤติกรรมทางภาษานี้ จะสะท้อนถึงระดับความรู้ความสามารถของบุคคล

4. แนวคิดเกี่ยวกับมนุษยนิยม (Humanistic Approach) เป็นกลุ่มที่รับแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม ที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนในแง่อารมณ์ ความรู้สึก คือ ผู้เรียนจะเกิด

การเรียนรู้ได้ดีถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระได้เรียนในสิ่งที่ตรงกับความต้องการ ความสนใจ ผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน จัดสภาพห้องเรียน กิจกรรม และสื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายเป็นตัวของตัวเอง ไม่กังวลกับ สถานการณ์การเรียนประเด็นสำคัญของแนวคิดนี้คือ

4.1 ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง และสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ อย่างเป็นอิสระ ลดการปกป้องตนเอง

4.2 จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้มีบรรยากาศแห่งการยอมรับกับผู้เรียน รู้สึกลดภัยจากการล้มเหลว การถูกละเลย คำวิจารณ์ การแข่งขัน และร่วมแลกเปลี่ยน ความรู้สึก ความสนใจ ความจำ จินตนาการ

4.3 เลือกกิจกรรมและสื่อที่ใช้ในห้องเรียนให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วม เป็นกิจกรรมที่มีความหมายและเป็นประโยชน์ในการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน

4.4 ในการดำเนินกิจกรรมผู้สอนจะต้องช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออกด้านภาษาให้มากที่สุด เช่น เลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับความรู้ด้านภาษาของผู้เรียน กิจกรรมที่ สนุกสนานและผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้เรียนรู้

โดยสรุปแล้วแนวคิดพื้นฐานของวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ต้องการเน้นให้เห็นว่า เป้าหมายของการสอนภาษา คือ ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่าง ถูกต้อง และเหมาะสมเมื่อต้องปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม โดยเป็นความสามารถที่จะรู้ได้ ว่าเมื่อใดควรพูด และควรพูดอะไร กับใคร ที่ไหน และในลักษณะใด ซึ่งการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้ถูกต้องและเหมาะสม นั้น สุมิตรา อังวัฒนกุล (2535) ได้สรุปไว้ว่า จะต้องให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้ความสามารถทางด้าน ไวยากรณ์หรือด้านภาษาศาสตร์ อันเป็นการใช้ทักษะ ทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยมีองค์ประกอบทาง ภาษาคือ เสียงศัพท์ โครงสร้าง เป็นแกนในการสื่อ ความหมายในด้านทักษะการฟังจะต้องเริ่มจากสามารถ จำแนกเสียงได้ไปจนถึงฟังข้อความในระดับความเร็ว ปกติของเจ้าของภาษาได้เข้าใจ ในด้านทักษะการพูด จะต้องออกเสียงได้ถูกต้อง และสนทนาโต้ตอบด้วย สำเนียงและจังหวะที่เจ้าของภาษาพอที่จะเข้าใจได้ ในทักษะการอ่านจะต้องรู้จักกลไกการอ่านและ สามารถอ่านเพื่อเข้าใจได้ และในทักษะการเขียนจะต้องรู้จักกลไกในการเขียน คือ การสะกดคำ การใช้ เครื่องหมายวรรคตอน การเรียบเรียงประโยคและใช้ เครื่องสัมพันธ์ ข้อความ ตลอดจนการเขียนข้อความ ในลักษณะต่างๆ ได้

2. ความรู้ความสามารถทางด้าน ภาษาศาสตร์เชิงสังคม อันได้แก่ ความสามารถที่จะ ใช้ ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามระเบียบปฏิบัติ ของสังคม โดยสามารถเลือกใช้ภาษาให้ เหมาะสม กับบุคคลและสถานการณ์ต่างๆ ได้ เช่น รู้ว่าจะต้องใช้ ภาษาที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เป็นต้น

3. ความรู้ความสามารถในการใช้ความ สัมพันธ์ของข้อความ คือ มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ ระเบียบวิธีความสัมพันธ์ระหว่างประโยค โดยใช้ความรู ทางไวยากรณ์และความสามารถในการ เชื่อมโยง ความหมายทางภาษาให้เข้าใจได้อย่างถูกต้อง มีความ เข้าใจและทำนายความข้างหน้าเกี่ยวกับรูปลักษณะ ของภาษาที่เกิดขึ้นในบริบทได้อย่างถูกต้อง

4. ความรู้ความสามารถในการใช้กลวิธีใน การสื่อความหมาย คือ มีความสามารถในการปรับ ตัวเข้ากับสถานการณ์ตลอดเวลาการใช้กิริยาท่าทาง สีหน้า และน้ำเสียงประกอบในการสื่อความหมาย การใช้กลวิธีนี้เป็นการแสดงทั้งในทางพูดและไม่ใช้ คำพูด เช่น การขยายความด้วย คำศัพท์อื่นแทน คำศัพท์ที่ไม่รู้ หรือนึกออกในขณะนั้น หรือการพยายาม อธิบายโดยใช้กิริยาท่าทาง ประกอบ เป็นต้น

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นทักษะที่ สำคัญซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนจะต้องใช้ในชีวิตประจำวัน (รัตนา 2548: 32) ดังนั้น การเรียนการสอนภาษาใน ปัจจุบันมุ่งเน้นการพูดเพื่อการสื่อสารเป็นสำคัญ รวมถึงต้องสัมพันธ์กับการออกเสียง การสื่อความหมาย ท่าทาง และบริบททางสังคม เช่น บทบาทฐานะของ บุคคล สภาพจิตใจของบุคคลที่ร่วมสื่อสาร รวมถึง วัฒนธรรมของสังคมนั้น การพัฒนาทักษะการพูดจึง ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ทางภาษาและ ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (สุนิตา 2555 : 23)

มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนว ความคิด และหลักการดังต่อไปนี้

สกอตต์ (Scott 1981: 70) กล่าวว่า การพัฒนา ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีทั้งหมด 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ขั้นการบอกวัตถุประสงค์ ผู้สอนบอก สิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ เพื่อให้ทราบเป้าหมายในการ เรียน ขั้นการนำเสนอเนื้อหา การนำเสนอเนื้อหาควร จะอยู่ในบริบท ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะ ของภาษา ความหมายของข้อความที่จะพูด ซึ่งต้อง อยู่ในบริบท เช่น ผู้พูดเป็นใคร ต้องการจะสื่อสารอะไร กับคู่สนทนา ผู้สนทนาพยายามจะบอกอะไร สิ่งทีพูด วัตถุประสงค์ สถานที่ที่พูดและเนื้อหาที่พูดมีอะไรบ้าง

2) ขั้นการฝึกและการถ่ายโอน การฝึกควร กระทำทันทีหลังจากเสนอเนื้อหาอาจจะฝึกพร้อมๆ กันทั้งชั้น หรือเป็นคู่ ผู้สอนควรให้ผู้ฟังได้ฟังสำนวนภาษา หลายๆ แบบและเป็นสำนวนภาษาที่เจ้าของภาษาใช้ จริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนให้ได้ใช้ภาษาอย่างอิสระใกล้เคียง กับสถานการณ์ที่เป็นจริง โดยอาจใช้ การแสดงบทบาท สมมติ หรือ สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

เบิร์น (Byrne 1986:9) เสนอทักษะการพูด ไว้ 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการนำเสนอเป็นขั้นที่ครูเสนอ เนื้อหาใหม่ ให้ความรู้ทางภาษาเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ จำได้ และนำไปใช้ในการฝึกขั้นต่อไปครูผู้สอนจะมี บทบาทมากในฐานะ “ผู้ให้ความรู้” อย่างไรก็ตามครู

ควรใช้เวลาในขั้นนี้ให้น้อยแต่มีประสิทธิภาพ เนื้อหาที่นำเสนอควรเป็นบทสนทนาเป็นหลัก หรืออาจจะเป็นบทเขียนร้อยแก้วก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการฝึกปฏิบัติ เป็นขั้นที่เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกพูดโดยใช้ความรู้ที่ได้จากขั้นนำเสนอให้ถูกต้อง นักเรียนมีบทบาทมากกว่าครูซึ่งทำหน้าที่เพียง ผู้ควบคุม ให้ฝึกนั้นถูกต้อง สื่อที่จะนำมาฝึกมี 2 ประเภท คือ แบบฝึก (Drills) เนื้อเรื่อง (Texts)

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นผลิตภาษา ขั้นนี้ครูปล่อยให้ นักเรียนใช้ภาษาที่รับรู้ และฝึกในขั้นที่ 2 มาอย่างเต็มที่ตามที่นักเรียนต้องการ ไม่ใช่ตามแนวที่ครูกำหนด ครูจึงมีบทบาทน้อยที่สุด และทำหน้าที่เป็น ผู้จัดการ ให้การเรียนการสอนดำเนินต่อไปได้ เน้นให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอย่างคล่องแคล่วมากกว่าเพื่อความถูกต้องทางไวยากรณ์ เป็นการเตรียมให้นักเรียนพร้อมที่จะใช้ภาษาได้จริงนอกห้องเรียน กิจกรรมที่อาจใช้เป็นงานคู่ หรืองานกลุ่มก็ได้

กล่าวคือ ภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อโลกในยุคปัจจุบัน และเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ที่ควรพัฒนาและเสริมสร้างให้กับนักเรียน การเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญ จากที่ผู้เขียนได้ศึกษา เกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างสูงสุด รวมไปถึงการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแล้วนั้น การเรียนผ่านกิจกรรม เป็นการเรียนรู้แบบ Active learning จะเกิดการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์กับผู้เรียน รวมไปถึงการเรียนในสถานการณ์จริงการได้ทดลองปฏิบัติเอง (Practice doing) จะจำได้ถึงร้อยละ 75 ตามปิรามิดการเรียนรู้ และถ้านักเรียนได้พัฒนาไปจนถึงการได้สอนผู้อื่น (Teaching) เช่น การติว หรือการสอน จะช่วยให้จำได้ถึงร้อยละ 90

กรณีศึกษา : โครงการเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน ณ ประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย

กรณีศึกษาในบทความนี้ เป็นการศึกษาโครงการเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน

ณ ประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา) ถือเป็นความท้าทาย ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในลักษณะการเรียนรู้ภาษาผ่านกิจกรรมนอกห้องเรียน

มีคำกล่าวหนึ่ง ของมาร์กาเรต มีด (Margaret Maed) นักมนุษยวิทยา ชาวอเมริกัน ที่ว่า “จงเชื่อมั่นว่า คนเล็ก ๆ จะพลิกโลกได้ เพราะเท่าที่ผ่านมา ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้นได้นอกจากวิธีนี้” เป็นการจุดประกายแนวความคิดในการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 การทดลองการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ตอบโจทย์ จากห้องเรียนสู่โลกกว้าง ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากโลกจริง (Real World) สิ่งที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ คือ การเรียนแบบ Active Learning เป็นแนวคิดใหม่ในการปฏิรูประบบการศึกษาจากแบบเดิมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนโดยตรง เปลี่ยนเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ และได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป (Bonwell, 1991) ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน ดังนั้น Active Learning จึงถือเป็นการจัดการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันการนำมาใช้จำเป็นจะต้องมีความพร้อมในหลายด้าน ทั้งด้านผู้สอน ผู้เรียน และสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Activity – Based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning รูปแบบหนึ่งที่ผู้เรียนจะได้ลงมือปฏิบัติจริงได้เรียนรู้ที่จะคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง การเรียนดังกล่าวมุ่งเน้นแนวคิดให้นักเรียนซึมซับความรู้ความเข้าใจ ผ่านการเล่น เกม กิจกรรมกลุ่ม ซึ่งเน้นการกระตุ้นให้เด็กได้เข้าใจ และได้คิดเองในเนื้อหา ระหว่างทำกิจกรรม และเล่นเกม เพื่อให้เด็ก ๆ สามารถพัฒนาภาวะผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการเข้าสังคมต่างๆ (วิโรจน์ ลักษณะอดิสร :

:2550) จึงเป็นการตอบโจทย์ และเป็นความท้าทายในการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนก้าวข้ามสสารวิชา ไปสู่ทักษะในศตวรรษที่ 21

การจัดโครงการเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน ถือเป็นความท้าทายหนึ่งในการพาเด็กอายุ 7-11 ปี ไปต่างประเทศและดำรงชีวิตโดยอยู่ห่างจากผู้ปกครอง การคัดเลือกกิจกรรมและประเทศเพื่อจัดโครงการจึงเป็นตัวเลือกที่สำคัญ ว่าโครงการนี้สามารถดำเนินการได้หรือไม่ จากการศึกษาข้อมูลต่างๆ พบว่า ประเทศสิงคโปร์ อยู่ในลำดับที่ 1 ของประเทศแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยจัดการศึกษาที่วัดศักยภาพผู้เรียนโดยตลอด จุดมุ่งหมายทางการศึกษาในระบบโรงเรียนของสิงคโปร์ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีทักษะความรู้ความสามารถเพื่อการดำรงชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบและเป็นพลเมืองดีของชาติ กระบวนการพัฒนาการศึกษามุ่งให้เด็กแต่ละคนสามารถพัฒนาศักยภาพให้ได้สูงสุด กำหนดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 10 ปี เป็นการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้เด็กทุกคนต้องอยู่ในระบบโรงเรียนอย่างต่ำ 10 ปี ก่อนออกไปสู่การทำงาน กล่าวคือ ประถมศึกษา 6 ปี และมีมัธยมศึกษา 4 ปี โดยเด็กต้องเข้าเรียนเมื่ออายุ 6 ปี ผู้ที่จะเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยจะต้องศึกษาขั้นเตรียมมหาวิทยาลัย อีก 2 ปี การศึกษาภาคบังคับของสิงคโปร์ จะต้องเรียนรู้ 2 ภาษาควบคู่กันไป ได้แก่ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก และเลือกเรียนภาษาแม่ (Mother Tongue) อีก 1 ภาษา คือ จีน (แมนดาริน) มาเลย์ หรือทมิฬ (ฮินดี)

ระบบการศึกษาของสิงคโปร์ มีรูปแบบของระบบที่ให้ความสำคัญกับนักเรียนแต่ละคน ซึ่งเชื่อว่านักเรียนแต่ละคนนั้นมีความถนัดและความสนใจแตกต่างกันไปในแบบฉบับของตนเอง ดังนั้นสิงคโปร์จึงจัดระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นเพื่อให้เด็กเรียนแต่ละคนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงการศึกษาระดับสูงรวมถึงประเทศมาเลเซียเป็นอีกประเทศหนึ่งในกลุ่มอาเซียน ที่จากการผลการประชุมเศรษฐกิจโลก หรือ World Economic Forum (WEF) ประจำปี 2014-2015 การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศมาเลเซียติดอยู่ในอันดับ 3 แห่งอาเซียน

ระบบการศึกษาของมาเลเซียจัดอยู่ในระดับที่มีมาตรฐานสูงตามแบบประเทศอังกฤษ สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่จะใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน ระบบการเรียนการสอนแบบ หลักสูตรปริญญาความร่วมมือระหว่างประเทศ (Twinning Program) ผู้เรียนจะได้รับวุฒิปริญญาจากทั้งในประเทศ และต่างประเทศ อันเป็นที่ยอมรับ ซึ่งเป็นระบบที่ได้รับความนิยมอย่างมากในกลุ่มประเทศสหราชอาณาจักร อังกฤษ อเมริกา ออสเตรเลีย และแคนาดา

การได้รับอิทธิพลระบบการศึกษามาจากประเทศอังกฤษ รวมกับความสนใจของฝ่ายบริหารและควมมีเสถียรภาพของรัฐบาล จึงทำให้การศึกษาของประเทศมาเลเซียพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสิงคโปร์ สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา) รวมถึงตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นมา ทางโรงเรียนสาธิตฯ ได้จัดทำโครงการส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ (IEP EDSU) เพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษของนักเรียน ให้สามารถพัฒนาตนเองให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษซึ่งเป็นทักษะที่มีความจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวสู่ความเป็นสากล เป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลโลกที่มีคุณภาพ จึงมุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทางด้านภาษาและประการสำคัญเพื่อเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบายจุดเน้นแนวทางปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยก

ระดับคุณภาพสูงขึ้นการจัดกิจกรรมตามนโยบาย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ: 2554)

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัย
และประถมศึกษา) เห็นความสำคัญในแนวทางการ
จัดการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย
การแลกเปลี่ยนนักเรียน โดยผ่านกิจกรรมทางวิชาการ
ระหว่าง Singapore Management University
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลสิงคโปร์ชั้นนำของ
เอเชีย ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลสำหรับ
การวิจัยระดับโลกและการเรียนการสอนชั้นนำ
กับโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและ
ประถมศึกษา)

ความท้าทายบทใหม่ของการเรียนรู้

ความท้าทายบทใหม่ของการเรียนรู้ครั้งนี้
คือ การเปลี่ยนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จากที่เด็ก

มองเป็นยาขมให้มองเป็นสิ่งที่สนุกสนาน และท้าทาย
ความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารใน
ชีวิตประจำวันได้ วัตถุประสงค์ของโครงการนี้ คือ
เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษในทักษะด้าน
ต่างๆ ได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน รวมถึง
การออกเสียงที่ถูกต้องและชัดเจนเพื่อเพิ่มพูน
ประสบการณ์ด้านภาษาอังกฤษที่มีบริบทแตกต่างกับ
การเรียนการสอนในประเทศไทยเพื่อให้นักเรียนมีความ
มั่นใจและเกิดทัศนคติที่ดีในการเรียนภาษาอังกฤษ
โดยมีอาจารย์ผู้ดูแลนักเรียน จำนวน 2 คนและนักเรียน
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและ
ประถมศึกษา) ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 จำนวน
15 คน โครงการดังกล่าวจัดขึ้นทั้งหมด 10 วัน
การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Activity Based Learning)
ในแต่ละวันมีดังต่อไปนี้

กิจกรรมวันที่ 1 : เดินทางสู่โลกกว้าง

ผู้เข้าร่วมโครงการออกเดินทางจาก
ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง ถึงท่าอากาศยาน
สิงคโปร์ชางงี (ชางอี) ประเทศสิงคโปร์ โดยสายการ
บิน Scoot Airline ในวันแรกนักเรียนได้ฝึกการกรอก
เอกสาร ขาออกจากประเทศไทย และผ่านเข้าประเทศ
สิงคโปร์ ถือเป็นการเปิดประสบการณ์ครั้งแรก

เตรียมพร้อมก่อนการใช้ภาษาอังกฤษ ในวันแรกนี้
นักเรียนได้รับทักษะชีวิต จากการเดินทางและการ
กรอกเอกสารต่างๆ

กิจกรรมวันที่ 2 : Let's start @Singapore Zoo

การเรียนรู้ในแต่ละวันมีความแตกต่างกัน
ต่างกันที่สถานที่ กิจกรรมและความยากง่ายของ
การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ผู้ที่ร่วมในการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ครั้งนี้ คือ Professor Dr.Adam Goh อาจารย์จากมหาวิทยาลัย Singapore Management University ประเทศสิงคโปร์และพวกเราผู้เขียนบทความ เป็นผู้ออกแบบและจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนในค่ายนี้ กิจกรรมหลักที่ตอบวัตถุประสงค์ของโครงการในวันนี้ คือ “Write something special about” และ “Write the name of this show and Reflection.” ผู้เรียนจะได้ทัศนศึกษาเพื่อตอบคำถามจากงานที่ได้รับมอบหมาย ณ Singapore Zoo ตลอดทั้งวัน ได้เรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษจากสิ่งใกล้ตัว ได้ใช้ทักษะการสื่อสารเพื่อหาคำตอบของคำถามจากกิจกรรม เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจการเรียนรู้ นักเรียนจะสรุปงานและนำเสนอในงานในช่วงเย็น แล้วร่วมกันเตรียมตัวในการเรียนรู้ในวันรุ่งขึ้น

กิจกรรมวันที่ 3 : เรียนรู้วิทยาศาสตร์
@ Gardens by the Bay

กิจกรรมการเรียนรู้ ก่อนออกเดินทางมีการเรียนรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกิจกรรมและคำศัพท์สำคัญเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ต้นไม้ ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้เรื่องต่างๆ ในวันนี้ได้ง่ายขึ้น นักเรียนและผู้เขียนเริ่มทำกิจกรรมที่ การ์เด้นส์ บาย เดอะเบย์ (Gardens by the Bay) เป็นสวนพฤกษศาสตร์ริมอ่าวมารีน่าที่ใหญ่ที่สุดในโลก เรียกว่าเป็น โอเอซิส ในกลางประเทศสิงคโปร์ เป็นสถานที่รวบรวมพรรณไม้นานาชนิดจาก

ทั่วทุกมุมโลกที่มาจัดตกแต่งอย่างสวยงามเต็มพื้นที่ โดยมีการผสมผสานเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยเข้ากับพฤกษศาสตร์ กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในวันนี้ คือ Discover a world of wonder at Bay South Garden. จากกิจกรรมนี้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน (Reading) ป้ายชื่อต้นไม้ต่างๆ ทักษะการเขียน (Writing) จากการเขียนชื่อภาษาอังกฤษของต้นไม้ ฝึกทักษะการฟัง (Listening) จากการฟังวิทยากรอธิบาย ความเป็นมาต่างๆ และฝึกทักษะการพูด (Speaking) จากการสอบถามข้อสงสัยต่างๆ เรียกได้ว่าได้ฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารผ่านกิจกรรม และเรียนรู้จากสถานที่จริง อย่างเต็มที่

กิจกรรมวันที่ 4 : ฝึกกระบวนการวิเคราะห์
@ Legoland Malaysia

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรมในวันนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการเดินทางจากประเทศสิงคโปร์ไปยังประเทศมาเลเซีย กิจกรรมประกอบด้วย 3 กิจกรรมดังนี้ 1) Describe the journey 2) Identity the country of original model 3) Describe how robot technology can help human being to live in their daily work. ฐานกิจกรรมที่ 1: เมืองจำลองของอาเซียน นักเรียนจะได้อ่าน (Reading) ภาษาอังกฤษจากป้ายที่ติดอยู่ด้านหน้าเมืองจำลอง ฝึกทักษะการทำงานแบบร่วมมือกัน (Collaboration) ระหว่างเพื่อนในการวางแผนการศึกษาลักษณะเด่นของแต่ละสถานที่

ฐานกิจกรรมที่ 2 คือ การวางแผนการใช้หุ่นยนต์ (Robot) ในการใช้ชีวิตประจำวัน ในฐานนี้นักเรียนจะได้ฝึกการฟัง (Listening) จากการฟังขั้นตอนการทำงาน หลังจากนั้นได้ออกแบบและอ่าน (Reading) ขั้นตอนการทำงานของหุ่นยนต์ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ฐานกิจกรรมในวันนี้ นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 คือ การคิดแก้ปัญหา (Problem Solving) การสร้างสรรค์ (Creative) นวัตกรรมและเทคโนโลยี (Innovations and Technology) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) และได้รับทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารครบทุกทักษะเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจประจำวัน จะมีกิจกรรมสะท้อนความคิด (Reflection) ฝึกพูด (Speaking) สิ่งที่เป็นผลกระทบ (Impact) ของหลายๆ วันที่ผู้เรียนได้รับคำตอบโดยส่วนใหญ่ คือ ทักษะชีวิต (Life Skill) ที่ได้เรียนรู้จากโลกจริง ชีวิตจริง ไม่สามารถที่จะหาได้จากในห้องเรียน นักเรียนได้เรียนรู้การใช้

ชีวิตร่วมกัน การดูแลซึ่งกันและกัน การเคารพกฎ กติกา ที่ตั้งร่วมกันไว้ แล้วได้ทำ จะเกิดความทรงจำที่ฝังตรึง (Long Term Memory) มีทักษะการใช้ชีวิตต่อไป

กิจกรรมวันที่ 5 Multi-Cultural @ Singapore City Gallery

กิจกรรมการฝึกทักษะภาษาอังกฤษในวันนี้ ฝึกผ่านความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยเรียนรู้ความแตกต่างของวัฒนธรรม จาก Singapore City Gallery, China town วัดพระเชี้ยวแก้วและวัดอินเตียน นักเรียนได้ฝึกการอ่าน (Reading) เกี่ยวกับประวัติและพัฒนาการของประเทศสิงคโปร์ รวมถึงการวางแผนอีก 100 ปีข้างหน้า ฝึกทักษะการเขียน (Writing) จากกิจกรรม Something Special and Vocabulary ฝึกการฟัง (Listening) จากข้อมูลสำคัญ และได้ใช้การคิดวิเคราะห์ (Critical thinking) จากการทำกิจกรรมดังกล่าว

กิจกรรมวันที่ 6 Speaking @ Singapore Management University

นักเรียนฝึกการพูด (Speaking) เบื้องต้นในห้องเรียน ณ Singapore Management University เกี่ยวกับการแนะนำตัว ข้อมูลส่วนตัว และข้อมูลสั้นๆ ของประเทศสิงคโปร์ โดยนักเรียนจะมีการเตรียมข้อมูลและออกไปพูดหน้าชั้นเรียน รับฟังข้อเสนอแนะจากวิทยากรและอาจารย์ เพื่อนำไปพัฒนาตนเองต่อไป

เมื่อเสร็จจากกิจกรรมการฝึกพูด ลำดับต่อไปนักเรียนได้เรียนรู้ที่ National Library Board,

Singapore กิจกรรม คือ นักเรียนเลือกอ่านหนังสือที่ตนเองชอบทั้งจากในชั้นหนังสือและจากสื่อเทคโนโลยีในห้องสมุด แล้วสามารถบอกชื่อผู้แต่ง ใจความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จากเรื่อง นอกจากทักษะ (Skill) ของภาษาอังกฤษที่ได้แล้ว ในกิจกรรมนี้ยังแฝงเรื่องการคิดแก้ปัญหา (Problem Solving and Critical Thinking) ความคิดสร้างสรรค์ (Creative) รวมถึงการใช้เทคโนโลยี (ICT) ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็ก ในยุค Gen Z

กิจกรรมวันที่ 7 : เรียนรู้จากสมุนไพรร
@Singapore Botanic Gardens

กิจกรรมในวันนี้เลือกพืชที่สนใจ คนละ 5 ชนิด ที่อยู่ในสวนแล้วเขียนรายงานสิ่งที่พบเป็นภาษาอังกฤษ หลังจากนั้นวาดรายงานเมื่อสรุปกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมวันที่ 8 สวนสนุกให้มากกว่าความสนุก @Universal Studios Singapore

กิจกรรมภาษาอังกฤษวันนี้ผู้เรียนได้คำศัพท์ โดยต้องรวบรวมคำศัพท์เกี่ยวกับสวนสนุก (70 คำ) เขียนชื่อเครื่องเล่นที่ตนเองชอบ เขียน บุคลิก (Character) ของตัวละครที่อยู่ในสวนสนุก ทักษะภาษาอังกฤษที่ได้ คือ การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และได้เรียนรู้ทักษะชีวิต (Life skills) เกี่ยวกับการอ่านแผนที่สวนสนุก การเรียนรู้การใช้ชีวิตร่วมกัน การฝึกการวางแผน การทำงานร่วมกัน (Collaborative) วันนี้สิ่งที่ได้ทุกคนได้เต็มที่ 100% คือ ความสนุก การเรียนรู้ผ่านการเล่น ที่มีความสุข เด็กๆ จะเกิดความรู้ที่ฝังตรึง (Long Term Memory) ได้เรียนรู้การใช้ชีวิตร่วมกัน การช่วยกันทำใบงานเกิดการวางแผน สุดท้ายจะเกิดทักษะภาษาอังกฤษที่เรียนรู้จากธรรมชาติ

กิจกรรมวันที่ 9 Landmark @Merlion

กิจกรรมในวันนี้ การค้นหาคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกันคือ Merlion ถือเป็นสัญลักษณ์ (Landmark) สำคัญของสิงคโปร์ ทักษะวันนี้ที่ได้ คือ ทักษะชีวิต (Life skill) การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่างการเดินทางรวมถึงการฝึกการใช้ภาษาอังกฤษ

กิจกรรมวันที่ 10 บรรลุวัตถุประสงค์

กิจกรรมในวันนี้จะเป็นการมอบใบประกาศนียบัตรจากวิทยากร ที่สนามบินก่อนกลับเพื่อเป็นการยืนยันความสำเร็จของผู้เข้าร่วมโครงการทุกคน

สรุป

จากกรณีศึกษาในครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรมสามารถทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ ได้พัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยผู้เรียนได้มีการประเมินผลกิจกรรม ทุกวัน จากการให้ผู้เข้าร่วมโครงการสะท้อนความคิดเห็น การตรวจแบบฝึกหัดประจำวัน และมีการประเมินผลสุดท้าย ด้วยแบบสอบถาม ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ อาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครอง รวมถึงมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ กับนักเรียน ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และการเขียนบันทึก (Journal Writing) สะท้อนความคิดของนักเรียน ผลจากการประเมินดังกล่าวพบว่า นักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษมากขึ้น พัฒนาภาษาอังกฤษ ในการสื่อสารมีการฝึกทักษะในสถานการณ์จริง เพิ่มทักษะชีวิต รวมถึงได้ก้าวข้ามการสอนแบบเน้นเนื้อหา เป็นการฝึกทักษะการเรียนรู้จากกิจกรรม จากกรณีศึกษานี้ สามารถยืนยันได้ว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมได้จริง

เอกสารอ้างอิง

- Byrne, Donn. (1986) *Teaching Oral English*. New York : Longman,
- C.C. Bonwell, J.A. Eison, (1991) "Active Learning: Creating Excitement in the Classroom." *ERIC Digest*. Washington D.C.: ERIC Clearinghouse on Higher Education.
- Heidi Hayes Jacobs, (2010). *Curriculum 21 Essential Education for a changing World*.
- Scott, R. (1981). *Speaking in Communication in the Classroom: Applications and Methods for a Communicative Approach*. Edited by Keith Johnson and Keith Morrow. London: Longman Group.
- ธีรวิทย์ ภิญโญณัฐกานต์. (2550) "ทำไมคนไทยไม่เก่งภาษาอังกฤษกันเสียที," *คมชัดลึก*. 27 มกราคม ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *ศัพท์ศึกษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- วิจารณ์ พาณิช. (2555) *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย. (2558). *วิธีสอนทั่วไป*. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2535). *วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนีตา โฆษิตชัยวัฒน์ . (2555). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อเสริมสร้างทักษะการพูด ภาษาอังกฤษ ความรู้ด้านกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ และทักษะสังคม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554) *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.